בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום **ב'**, **י"א** ב**אלול**, תשס"ב (**19** ב**אוגוסט**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בימים אלה שנראה לנו כי שעת ההכרעה על משטר הטרור של עירק הולכת וקרבה, ואיומיה לשגר נשק לא-קונבנציונאלי על אדמתנו הקדושה נשמעים לעתים קרובות יותר ויותר, נזכרים אנו היום בשימוש הראשון של הגאז הרעיל, **ציקלון בה**, ע"י הגרמנים בשואה:

ציקלון בה, גאז ציאני רעיל חריף שבו השתמשו קודם במבצע אותנסיה ואחרי-כן ברצח המונים במחנות, בייחוד באושוויץ. הגאז הגיע למחנות בקופסאות פח אטומות בצורה גבישית. במגע עם האוויר, נהפכים הגבישים לגאז קטלני שבתוך דקות ממית אדם בחניקה. הגאז היה מושלך בידי אדם מרכיב מסכת גאז דרך פתח קטן לתוך תא הגאז הסגור הרמטית ודחוס קרבנות אדם.
ציקלון בה שימש בדרך-כלל לצרכים סניטריים להשמדת חרקים. **רודולף הס**, מפקד מחנה אושוויץ, מסר בחיבורו "על השמדת היהודים במחנה אושוויץ", שכתב אחרי המלחמה בשבתו בכלא, שבעקבות ההוראה שהוטלה עליו בקיץ 1941 להיערך לרציחת המוני יהודים במחנה במסגרת תכנית ה'פתרון הסופי', התלבטו הוא ו**אדולף אייכמן** בעניין מציאת גאז מתאים למשימה זו. זאת, בהנחה שגאזי הפליטה ממנוע שבהם השתמשו במשאיות גאז במחנה חלמנו ובשלושת המחנות שבאיזור לובלין שהופעלו במסגרת מבצע ריינהרד אינם מתאימים לרציחות בממדים המתוכננים באושוויץ.
היום, **י"א** ב**אלול** בשנת תש"א (3 בספטמבר 1941), נעשה באושוויץ נסיון ראשון של רציחת קבוצת שבויי מלחמה באמצעות ציקלון בה, שהוחזק במחנה לצרכים סניטריים; ולאחר שהוכח שהגאז הוא מכשיר יעיל לרצח, השתמשו בו לרציחת המונים בבירקנאו, שלשם הובאו משלוחים של יהודים מרחבי אירופה הכבושה. ביצירת גאז 'ציקלון בה' ובאספקתו למחנות עסקו החברות 'דגש' (*Degesch*) וחברת 'טש ושטבנוב' (*Tesch und Stabenow*). במשפטן, לאחר המלחמה (1946), טענו כי 'לא ידעו לאיזו מטרה משתמשים בתוצרתם, אך דו"חות רשמיים של חברותיהם גילו את דבר נסיעותיהם לאושוויץ.

~~~

וכנגד, דברים מתוך פרשת השבוע, פר' "**כי-תצא**" שאותה קראנו בתורה בשבת האחרונה...
על הפסוקים: **"לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' ... עד עולם. על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור ... לקללך. ... לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימיך לעולם."** [דברים כ"ג 4 - 7] וזאת, לעומת: **"לא תְתַעב אדומי כי אחיך הוא, לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו."**[שם שם 8] למה השוני הזה – בין יחסינו כלפי העמונים והמואבים לעומת האדומים והמצרים? ומסבירים: רבי סימון בשם רבי אליעזר אומר, בעשיית חסד עם הזולת ד' שיטות, ביניהן מי שלא עושה חסד עם מי שלא צריך לחסד, כמו אצל העמונים והמואבים עם ישראל. שכתוב: "על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים" – וכי צריכים היו להם לישראל? והלא כל אותן ארבעים שנה, שהיו ישראל במדבר, היה המן יורד להם והבאר עולה והשליו מצוי להם וענני-כבוד מקיפים אותם

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל
~~~

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום **ב'**, **י"א** ב**אלול**, תשס"ב (**19** ב**אוגוסט**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ועמוד ענן נוסע לפניהם! אלא דרך-ארץ הוא (=מנהג מקובל בקרב הבריות): הבאים מן הדרך, מקדימים להם במאכל ובמשתה. [מדרש דברים רבה]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל